

ผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ
ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด
จังหวัดสมุทรสาคร

The Effect of Movement and Rhythm Activities Based on Carl Orff
Approach Affecting Preschool Children's Creativity at
Banbangnamjued School, Samut Sakhon Province

จิตรลดา พรหมมาลี^{1*}, อัญชลี ไสยวรรณ² และเบญจวรรณ ศรีมารุต³

Jitlada Prommalee¹, Unchalee Saiyawan² and Benjawan Srimarut³

¹⁻³สาขาวิชาการศึกษาศิลปะปฐมวัย คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

¹⁻³Early Childhood Education Master of Education Phranakorn Rajabhat University

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: Kobjitlada.23@gmail.com

Received: April 3, 2023; Revised: May 18, 2023; Accepted: May 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ที่โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด ในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 2 ห้องเรียนรวมทั้งสิ้น 40 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียนเป็นเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 20 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบแผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ .86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หากคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความสอดคล้อง (IOC) ความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรจากสูตร KR - 20 และสถิติทดสอบสมมติฐานคือ ค่าที่ไม่เป็นอิสระจากกัน

ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ภายหลังได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ, ความคิดสร้างสรรค์, เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare preschool children's creativity before and after implementation of movement and rhythm activities based on Carl Orff approach. The population used in this research were 40 preschool children from 2 classrooms, aged between 4 - 5 years old, attended Kindergarten year 2 in the first semester of academic year 2022 at Banbangnamjued school in Samut Sakhon province. The samples of 20 preschool children from Kindergarten year 2 room 2 were selected by using cluster random sampling. This was a quasi - experimental research with one - group pretest - posttest design. The experiment took 8 weeks. The instruments used in this research were movement and rhythm activities based on Carl Orff approach lesson plans and the preschool children's creativity test with the reliability at .86. The statistics used to analyze the data were mean and standard deviation. The Index of Item Objective Congruence (IOC), difficulty index (P), discrimination Index (B), validity by using Kruder - Richardson (KR - 20) were used to find the quality of the instruments, and statistic testing hypothesis was dependent samples t - test.

The result found that preschool children's creativity after implementation of movement and rhythm activities based on Carl Orff approach was higher than before the experiment with statistically significance at .05 level.

Keywords: Movement and rhythm Activities Based on Carl Orff Approach, Creativity, Preschool Children

บทนำ

ความคิดสร้างสรรค์เป็นพลังความคิดที่สำคัญยิ่งหากได้รับการพัฒนา และการส่งเสริมอย่างเป็นระบบในการนำไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ตนเองและประเทศชาติ หากคนในสังคมมีความคิดสร้างสรรค์สูงก็จะเป็นแรงผลักดันให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การพัฒนาให้เยาวชน บุคคล เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของสังคมและประเทศชาติ (Torrance E.P., 1969) การจัดการศึกษาในปัจจุบันเป็นการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีสภาพการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุกวัน และการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งนวัตกรรมที่มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีความสำคัญต่ออนาคตของชาติเป็นอย่างมาก การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาที่ดีจะทำให้คนหรือทรัพยากรมนุษย์มีศักยภาพตั้งแต่เด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการวางรากฐานให้เด็กได้รู้จักการคิด ตัดสินใจ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองให้สามารถดำรงอยู่บนโลกนี้ได้อย่างมีคุณภาพและเท่าทันโลก ความคิดสร้างสรรค์จึงควรได้รับการพัฒนา และพึงตระหนักถึงความสำคัญให้ความสนใจและสนับสนุนเป็นพิเศษเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มที่ จะได้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิดสร้างสรรค์ อันเป็นสิ่งที่ประเทศชาติต้องการยิ่ง (อารีย์ พันธมณี, 2547) ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์ของเด็กสามารถพัฒนาได้ ตั้งแต่ปฐมวัยและควรคำนึงถึงพัฒนาการตามวัยของเด็กเป็นหลัก

โรงเรียนบ้านบางน้ำจืดเป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในระดับปฐมวัยจึงมีนโยบายต้องการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในมาตรฐาน ที่ 11 กำหนดให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ในระดับที่เด็กสามารถสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลง และแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น และต้องการทดลองใช้นวัตกรรมการจัดประสบการณ์ใหม่ ๆ (โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด, 2564: 14) นอกจากนี้จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่าสถานศึกษาบางแห่งขาดการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในระดับปฐมวัย อาทิ ผลงานวิจัยของ ศุภรักษ์ ฮามคำไพ, ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม และธิดารัตน์ จันทะหิน (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 14 โดยจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกับครูผู้สอนปฐมวัยในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 14 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่าเด็กปฐมวัย ไม่กล้าแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ คอยตอบคำถามและทำกิจกรรมตามผู้อื่น ขาดจินตนาการและ การสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ และมักพบการ

ลอกเลียนแบบกัน ดังนั้น โรงเรียนบ้านบางน้ำจืดจึงมีนโยบายต้องการค้นหาแนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยในฐานะครูประจำชั้นได้ทำการสำรวจ สาเหตุที่ต้องการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบางน้ำจืดที่ผ่านมา พบว่า การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยยังมีน้อย ครูมักเปิดเครื่องเล่นแผ่นซีดีให้เด็กทำท่าทางตามเพลง หรือครูทำท่าทางให้เด็กเลียนแบบตามเป็นส่วนใหญ่ นั่นคือยังขาดการพัฒนาด้านความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) และความคิดริเริ่ม (Originality) อย่างเห็นได้ชัด ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมีหลากหลายวิธีการ อาทิของ เกตุมณี เหมรา และชลธิป สมานทิโต (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยผ่าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเรื่อง อาชีพในท้องถิ่น จังหวัดสงขลา และของสุปริดา นาพิ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และยังมีแนวทางกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ เพื่อใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งโรงเรียนบ้านบางน้ำจืดยังไม่เคยจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ เพื่อใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์กับเด็กปฐมวัยมาก่อน

จัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ได้รู้จักจังหวะจากการลงมือทำ (Learning by doing) อย่างมีชีวิตชีวาและสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กในด้านต่าง ๆ โดยเริ่มจากการสำรวจสิ่งง่าย ๆ รอบตัวจนถึงการสำรวจองค์ประกอบของดนตรีจากการฟังแล้วมาสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวในลักษณะท่าทางต่าง ๆ จากง่ายไปสู่ยาก เพื่อให้เด็กได้แสดงความรู้สึกของตนเองออกมา เด็กจะสะสมประสบการณ์ ทักษะเคลื่อนไหวที่จำเป็น เพื่อนำไปสู่ การสร้างสรรค์ทางดนตรี มีกระบวนการจัดกิจกรรมไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเลียนแบบ (Imitation) ขั้นที่ 2 ขั้นทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง (Try out the activity by oneself) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างสรรค์ (Improvisation) ซึ่งคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, 1985 – 1982, อ้างถึงใน อัญชลี ไสยวรรณ, 2564) กล่าวว่า การแสดงออกของมนุษย์ที่เป็นธรรมชาติที่สุดและสามัญที่สุดคือการใช้จังหวะ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากลงมือปฏิบัติการเรียนรู้ทำให้เด็กเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เรียนรู้อย่างมีความสุขทำให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก การแสดงออกทางดนตรีที่ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับ เด็กจะใช้ดนตรี การเคลื่อนไหวและภาษาพูดไปพร้อม ๆ กันเรียกว่า “Schulwerk” (ชูแวร์ค) ซึ่งควรเริ่มต้นใช้กับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ เทพรัตน์ พานิชยิ่ง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีตาม

แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของออร์ฟ และนักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ มีความคิดสร้างสรรค์มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ ดังนั้น จัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟสำหรับเด็กปฐมวัยทำให้เด็กเรียนรู้จังหวะ จากการลงมือทำอย่างมีชีวิตชีวาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และเรียนรู้อย่างมีความสุข

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ในระดับปฐมวัยมาก่อน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยชื่นชอบสนุกสนานเพลิดเพลิน ครูจึงควรมีความรู้ความเข้าใจใน การจัดกิจกรรมอย่างถูกวิธี เพื่อกระตุ้นกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยให้สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในด้านการคิดริเริ่มและการคิดยืดหยุ่นด้วยตนเองได้ และเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจได้นำผลการศึกษานี้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ประโยชน์การวิจัย

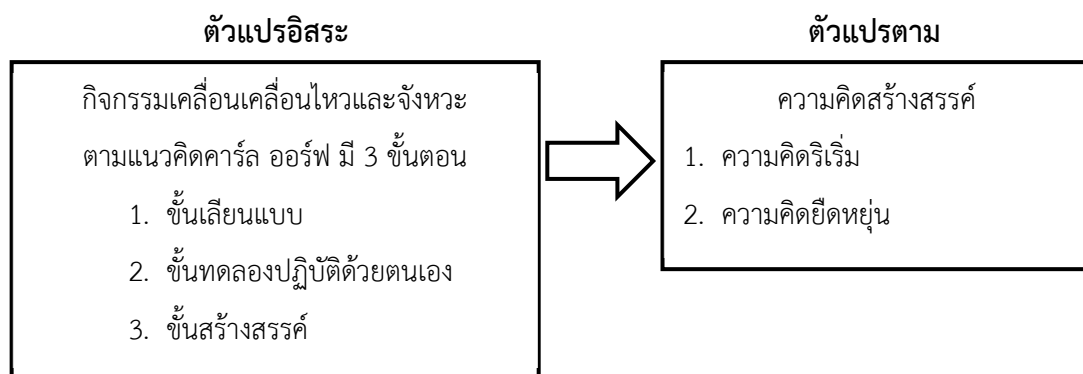
เป็นแนวทางให้ครู ผู้ดูแลเด็ก นักการศึกษา และผู้สนใจนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

แบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด ซึ่งมีกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ มีค่าความเที่ยงอยู่ที่ .67 – 1

2. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีค่าความเที่ยงอยู่ที่ .76 – 1

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 40 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปี

การศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) จาก 2 ห้องเรียน ทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 20 คน

1.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที โดยแบ่งเป็นการทดสอบก่อนและหลัง และการทดลอง 8 สัปดาห์ ช่วงกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) ที่ใช้ แบบแผนการวิจัยทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) (ยุภาติ ปณธราช 2565)

การทดสอบก่อนการทดลอง	ทดลอง	การทดสอบหลังการ
Pretest	Treatment	Posttest
T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์
เมื่อ T_1 แทน การทดสอบความคิด
สร้างสรรค์ก่อนการทดลอง (Pretest)

X แทน การจัดกิจกรรม
เคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ

T_2 แทน การทดสอบความคิด
สร้างสรรค์หลังการทดลอง (Posttest)

2. การดำเนินการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยเตรียมทำการวิจัยเพื่อ
ทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัย
ทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อน
(Pretest) การใช้แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว
และจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อ
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แล้วเก็บ
คะแนนไว้เป็นคะแนนก่อน การทดลอง

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการ
จัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตาม
แนวคิดคาร์ล ออร์ฟ เป็นเวลา 8 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 5 วัน ระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม –
16 กันยายน 2565 และ เก็บรวบรวมข้อมูล
จากการสังเกต โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ระหว่างการทดลองรวมคะแนนทุกสัปดาห์

2.3 เมื่อดำเนินการทดลองครบ
8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบความคิด

สร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง
(Post – test) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
แบบทดสอบชุดเดิม

2.4 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลอง
ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
และหาคุณภาพของเครื่องมือได้แก่ ค่าความ
สอดคล้อง (IOC) ความยากง่าย (P) ค่าอำนาจ
จำแนก (B) ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรจากสูตร
KR - 20 และสถิติทดสอบสมมติฐานคือ ค่าที่
แบบไม่อิสระ (t-test Dependent)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูล

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ เป็นรายด้าน ดังนี้

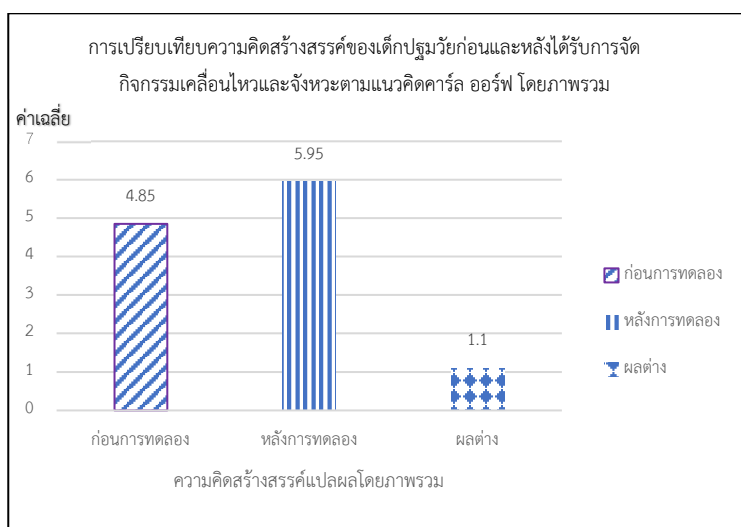
ระยะเวลา	จำนวนคน (n)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	D	t	df	sig
ก่อนการทดลอง	20	4.85	1.42	1.1	3.68*	19	.002
หลังการทดลอง	20	5.95	.22				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยภายหลังได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ผู้วิจัยจึงนำเสนอค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง และค่าเฉลี่ยผลต่างในรูปแบบกราฟแท่งโดยภาพรวม ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ โดยภาพรวม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ภายหลังได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมมีกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยการกระตุ้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ คิดและทดลองปฏิบัติด้วยตนเองในท่าทางการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ ตามขั้นตอนกระบวนการที่เหมาะสมกับเด็ก ทำให้สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ โดยครูเป็นผู้แนะนำและให้เด็กปฏิบัติเอง ลงมือทำด้วยตนเอง (Learning by doing) เด็กเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน เพื่อนำมาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 2 ด้านคือ

ด้านความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ระหว่างกระบวนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเด็กชื่นชอบ โดยเริ่มจากง่ายไปหายากเด็กจึงรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน เลือกทำกิจกรรมได้ทั้งกลุ่ม และแบบเดี่ยว ๆ ทำให้ไม่รู้สึกกดดันและไม่ยากเกินไป ซึ่งแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, 1985 – 1982, อ้างถึงใน อัญชลี ไสยวรรณ, 2564) เชื่อว่า ดนตรี (Music) การเคลื่อนไหว (Movement) และการพูด (Speech) เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ สังเกตว่าการแสดงออกทางดนตรีที่ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับ เด็กจะใช้ดนตรี การเคลื่อนไหวและภาษาพูดไปพร้อม ๆ บรรยายากการจัดกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องแนวคิดของกิลฟอร์ด (Guilford, 1959) เชื่อว่าคนที่มี ความคิดสร้างสรรค์ต้องมีความคล่องในการคิด (Fluency) ความยืดหยุ่น (Flexibility) และความคิดที่เป็นตัวของตัวเอง โดยเฉพาะ (Originality) ผู้ที่มีลักษณะสามประการสูง ในกระบวนการคิดถือว่าเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ครูสามารถฝึกให้เด็กเกิดขึ้นได้ และหากนำมาใช้การเรียนการสอนควรคำนึงถึง การเปิดรับประสบการณ์ คือ ไม่ยึดถืออะไรที่ตายตัว (Rigidity) มีใจกว้างในสิ่งที่สงสัย หรือคลุมเครือและสามารถยอมรับข้อสนเทศที่ขัดแย้งกัน ในทำนองเดียวกัน อารีย์ พันธมณี (2547) อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถบังคับให้เกิดขึ้นได้

แต่สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ ความคิดสร้างสรรค์จะเสริมสร้างขึ้นได้ด้วยการจัดสภาพการณ์ เทคนิควิธีที่เหมาะสมถูกต้อง การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นจากการให้ความรู้สึกปลอดภัยทางจิตโดยยอมรับในคุณค่าของแต่ละบุคคลอย่างไม่มีเงื่อนไข คุรุยอมรับในความสามารถของเด็กแต่ละคน ทำให้เด็กสามารถค้นพบสิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณค่า หรือมีความหมายสำหรับคนกล้าที่จะลองและสร้างความสำเร็จใหม่ ๆ และทำเองโดยไม่มีใครกระตุ้น และมุ่งไปสู่การคิดแบบสร้างสรรค์ และสร้างบรรยากาศที่ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองและกล้าแสดงออกทั้งความคิดและกระทำอย่างสร้างสรรค์ได้ เด็กสามารถที่จะเปิดใจกว้างต่อประสบการณ์ของตนเอง และแสดงให้เห็นว่าเด็กกำลังก้าวไปสู่การสร้างความรู้สึกรักคิดอย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธวัชชัย ศรีเทพ และคณะ (2558) พบว่า การจัดประสบการณ์ดนตรีตามแนวคาร์ล ออร์ฟ เด็กสามารถสำรวจอุปกรณ์รวมถึงค้นหาที่มาของเสียงจากอุปกรณ์ดนตรีและทดลองทำให้เกิดเสียงดนตรี และสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ เทพรัตน์ พานิชยิ่ง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปฐมวัย พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นหลัง จากได้รับการจัดกิจกรรม

ตามแนวคิดของออร์ฟ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่น ผลการวิจัยพบว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จากการทำแบบทดสอบหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ มีค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ 2.95 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ 2.45 เพิ่มขึ้น .05 แสดงว่าคะแนนของการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดยืดหยุ่นก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่นสูงกว่าก่อนการทดลอง กิลฟอร์ด (Guilford, 1967) อธิบายเพิ่มเติมว่าความคิดยืดหยุ่นเป็นความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภทหลายทิศทางแนวทาง โดยเป็นความคิดที่เกิดขึ้นในทันที (Spontaneous flexibility) และเกิดขึ้นโดยการดัดแปลงไปเป็นหลายสิ่งได้ (Adaptive flexibility) เป็นไปตามแนวคิดของประจักษ์ ปฏิทัศน์ (2562) ได้กล่าวว่า ความคิดยืดหยุ่นเป็นศักยภาพความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภท หลายระดับและหลาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทในการช่วยกระตุ้น อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือเด็กในการเรียนรู้ โดยการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เพลงที่เด็กคุ้นเคยมีจังหวะทำนองไม่ยากเกินไป มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ สามารถนำมาประกอบการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะได้ หาแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการสอนที่ถูกต้องเหมาะสม และ

จะต้องมีความกระตือรือร้นในการจัดเตรียมวางแผนใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้การเรียนรู้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อทักษะการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย
2. ผลของการกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- ตฤณ แจ่มถิ่น. (2561). เด็กปฐมวัยกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Creativity in Early Childhood Development). *สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จันทระเกษม*.
- เทพรัตน์ พานิชย์. (2553). ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- ธวัชชัย ศรีเทพ, ชลาธิป สมาธิโต, และปัทมา เล่ห์มมงคล. (2558). การจัดประสบการณ์ดนตรีตามแนวคิด คาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม – อารมณ์ของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัย. *วารสาร ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*. 32(2), 110-112.
- เกตุมนี เหมรา และชลาธิป สมาธิโต. (2559). การจัดกิจกรรมส่งเสริมศึกษาเรื่องของดีเมืองร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*. 31(3), 153-160.
- ประจักษ์ ปฏิทัศน์. (2562). *การคิดเชิงระบบและความคิดสร้างสรรค์*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.

- ยุภาติ ปณะราช. (2565). *สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา (Statistics For Research Education)*. (ตีพิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด. (2564). รายงานการประชุมกรรมการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบางน้ำจืด ครั้งที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2564. สมุทรสาคร: โรงเรียนบ้านบางน้ำจืด.
- ศุภรักษ์ ฮามคำไพ, ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม และธิดารัตน์ จันทะทิน. (2563). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 14. *วารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี*, 9(2), 140-148.
- สุปรดา นาฬิ. (2563). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม ความคิดสร้าง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 3(8), 96-106.
- อารี พันธมณี. (2547). *ฝึกคิดให้เป็น คิดให้สร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไยใหม่.
- อัญชลี ไสยวรรณ และวรดี เลิศไกร. (2564). *เอกสารประกอบการสอน วิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- Guilford. (1959). *Personnality*. New York: Mcgran Hill Book Company.
- Guilford. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. New York: McGraw-Hill Book Co.
- Torrance, E. P. (1969). *Rewarding creative behavior: Experiment in classroom creativity*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.